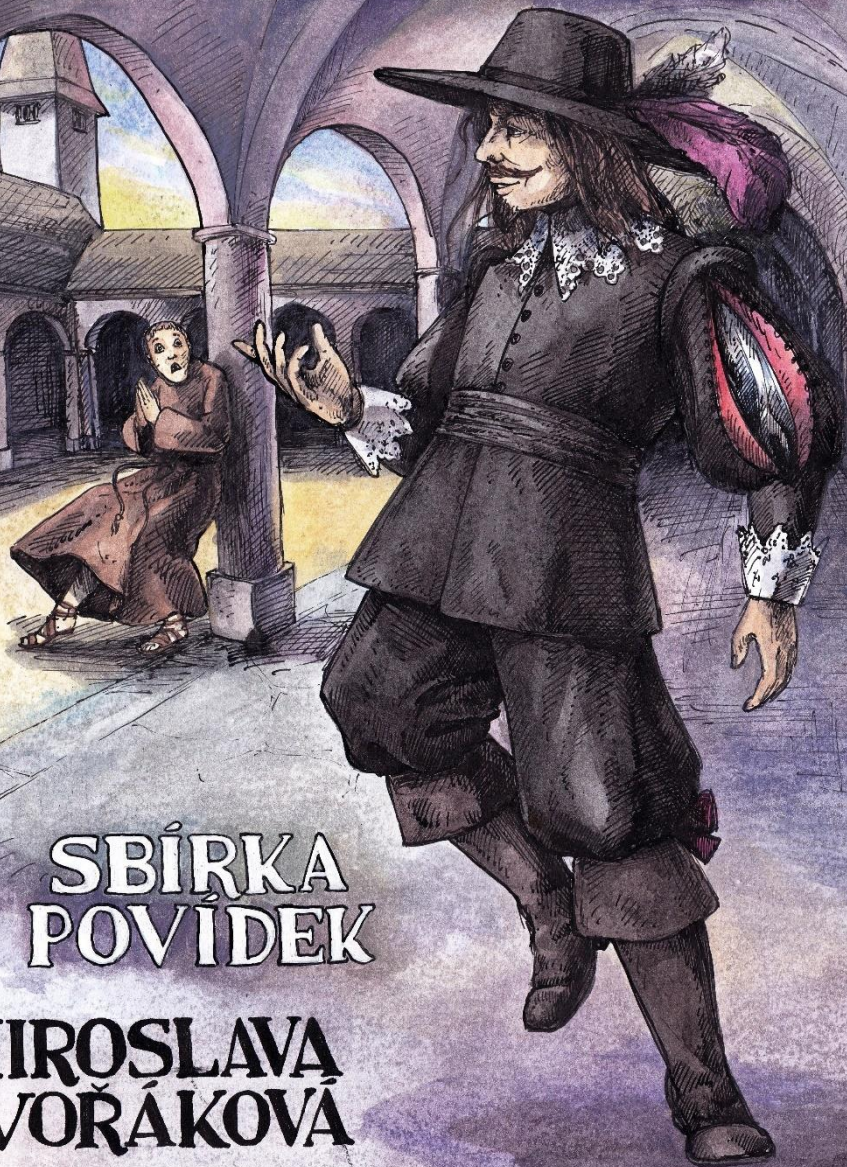


ZA DEVATERO MLHOVINAMI



SBÍRKA
POVÍDEK

MIROSLAVA
DVOŘÁKOVÁ

ZA DEVATERO
MLHOVINAMI

Sbírka povídek

Miroslava Dvořáková

PŘEDMLUVA:

Tři povídky seřazené v této sbírce jsem napsala v letech 2016 až 2019. Poprvé jsem je vydala s pomocí Martina Balcárka na Google play – k volnému stažení – v roce 2020, na počest desátého výročí mé publikační činnosti, jako dárek věrným čtenářům. Podruhé je vydávám u Martina Koláčka E-knihy jedou, a rovněž jsou zde k dispozici k volnému stažení. Povídky vznikly „na objednávku“ – to znamená, že jsem se nechala po dlouhé době opět vyhecovat k účasti v soutěžích, nebo k příspěví do společné antologie. Děj každé ze tří povídek se odehrává v naprosto odlišném prostředí, přesto mají něco společné.

První z nich nazvaná „Podej ďáblovi prst“ čtenáře zavede do časů Třicetileté války v Čechách. Příběh žánrově osciluje mezi historickou fikcí a fantasy a disponuje závěrem, který mi můj kamarád a přísný betačtenář, spisovatel Vladimír Němec, omlátil o hlavu s verdiktem, že se tím zakončením dopouštím na čtenáři podfuku. Vladimír tvrdil (a dodneška tvrdí), že tu závěrečnou pointu jsem zkonstruovala příliš krkolomně, a že organicky nezapadá do kulis, které jsem příběhu vytvořila. Uznávám, že na tom něco je, ale na svém vyústění trvám, protože Jeroným (titulní postava povídky) si to sakra zaslouží, a protože Jeronýma potřebuju – budu potřebovat – potřebovala jsem (čas je při psaní knih relativní), v dalších příbězích z Metaprostoru. Jeroným je prostě nepostradatelný. Vyskytuje se jako nenápadná

vedlejší postava ve třetím díle trilogie Vykladač III – Slzy Netřebů (Nová vlna Praha 2017), najdeme jej v sérii Návrat na Mizeon (Martin Koláček E-knihy jedou, 2021), vyskytuje se i nedávno vydané knize o Šíleném Ottovi a potrhle Virole, nazvané Sarvonův odkaz (Martin Koláček E-knihy jedou, 2022), a koneckonců figuruje i v poslední povídce této aktuální sbírky. Posuďte sami, jestli vám ten závěr připadá nebo nepřipadá jako podfuk. Klidně mi o tom napište (Třeba na www.miroslava-dvorakova.cz). Povídka „Podej ďáblu prst“ vyšla tiskem ve sbírce úspěšných povídek v rámci soutěže Žoldněři fantazie, kterou pořádá nakladatelství Straky na vrbě, v roce 2016 (sbírka „Lovci monster“ 2016, <https://www.kosmas.cz/knihy/221631/lovci-monster/>),

Druhou a třetí povídku jsem situovala do jiných vesmírů, až někam za devatero předělů. Ale protože jsou všechny ty vesmíry propojené, je to skoro stejné, jako kdyby se ty příběhy semlely doma za humny.

„O vlas“ jsem původně sesmolila na objednávku autorek projektu „Žena se lvem“. Jenže ta povídka připadala editorce Zuzance Hlouškové příliš hrrrr akční a divoká. Proto jsem jim do místo ní dodala jiný mnohem komorněji pojatý kousek (povídka „Návrat“ – Žena se lvem, Vydala Fortuna 2016,

<https://www.kosmas.cz/knihy/224647/zena-se-lvem/>). Osiřelou „postapo“ povídku „O vlas“ jsem poslala do soutěže Cena Karla Čapka, kde se v roce 2017 umístila na osmém místě z hodnocených čtyřiceti pěti (v kategorii povídka), a vyšla tiskem ve sborníku Kočas 2018, v redakci Jiřiny Vorlové (vydala Nová vlna, 2018). Jednu

kratinkou, docela vlídnou kritiku na ni, najdete zde: <https://multiverzum.sk/kocas-2018/>

Třetí fantasy dystopickou povídku nazvanou „Poslední kapka“ jsem napsala z potřeby reagovat na jevy, které pozoruji v mém okolí, dokonce i u lidí, které znám věky, a od kterých bych to neočekávala. Mám na mysli vytrácení ochoty ke svobodné výměně názorů, kdy je jedinec důsledkem předdimenzovaného aktivismu manipulován k tomu, aby se zařadil do nějakého konkrétního propagovaného názorového proudu, přičemž jakýkoliv jiný názor než ten progresivně deklarovaný, nemá nárok na existenci.

Všechny tři kousky symbolicky vykreslují jedince, který už má plné zuby života v podmínkách společenské smlouvy, která mu přestává vyhovovat. Ale nehledejte v tom žádné velké filozofování! Účelem je pobavit vás.

Přeji příjemně dobrodružnou výpravu napříč vesmíry!

Mirka Dvořáková

OBSAH

PŘEDMLUVA:	3
PODEJ ĎÁBLOVI PRST	7
O VLAS	40
POSLEDNÍ KAPKA	102
MIROSLAVA DVOŘÁKOVÁ – BIBLIOGRAFIE:	152
VYBRANÉ ANOTACE JIŽ VYDANÝCH KNIH	154

PODEJ ĎÁBLOVI PRST

Čechy, červenec, léta Páně 1625

Prásk. „Máš tam chybu, mamlase!“

Před očima se mi zatmělo. Po úderu do týla jsem nosem narazil přímo mezi černě se lesknoucí litery. Z očí mi vytryskly slzy. Bolelo to, ale to vždycky. Zvedl jsem hlavu, abych posoudil škody. Rozepsaný pergamen rozmazaný, stůl postříkaný inkoustem. Odložil jsem brk, sáhl si na tvář. Prsty černé jako z komína.

„Latina není tak těžká! Tví předkové bojovali ve Svaté zemi. Něco v tobě přece muselo zůstat! Dopis do biskupské kanceláře! Musí. Být. Bez. Chyb.“

Stál mi zády a funěl mi za krk. Kdybych se ohlédl, vysloužil bych si další záhlavec. Přinutil jsem se říct: „Mám vzít nový pergamen, bratře převore?“

„Ne,“ odsekl. „Ten bys zmastil taky. Nadiktuju ti tento, a pak to přepíšeš načisto. Za trest tu po nešporách uklidíš.“

Dvě úzká okna v skriptoriu nahoře pod stropem propouštěla tak málo světla, že tam bylo šero a chladno po celý den. Převor Drslav sumíroval soupisy konfiskovaného majetku, které obdržel od konšelů. Ke každému případu přikládal obnos restitucí. Občas diktát přerušil, když měl potřebu si uspořádat myšlenky. Měl ve zvyku uvažovat

nahlas a já míval potíže rozpoznat, kdy ještě mluví sám pro sebe, a kdy už zase diktuje. Bylo mi sotva dvanáct. Nebylo lehké se v záležitostech převorova vedení orientovat.

„Hmm,“ brouknul zaníceně převor, „opravdu by mě zajímalo, jestli to s tím Generálním pardonem vymyslel císař Ferdinand sám, nebo jestli mu někdo radil. Opravdu geniální tah...“

Výjimečně jsem věděl, o čem převor mluví. Katolíci jsou po Bílé hoře zpátky u moci. Trestají všechny protestanty, kteří se vyšvihli v době Direktoría. Císař rozhodl, že pokud protestant dobrovolně přizná, jakých zločinů se dopustil, dostane milost, jestliže k přiznání doloží soupis svého veškerého jmění. Majetek je výměnou za Generální pardon zkonfiskován. Jen jeho určitá část je provinilci přislíbena vrátit zpět formou restitucí, aby bylo učiněno zadost dobrým mravům a kajícím i s rodinou nezemřel hladu.

Kdybych neměl strach, že mi převor jednu vrazí, poznamenal bych, že mnohem zajímavější by bylo vědět, co to bylo za chytráka, který ty restituce vymyslel. Protože ony restituce jsou protestantům přiznávány ve formě dlužních úpisů, ze kterých už nikdy neuvidí ani groš. Přesně tak totiž dopadl můj otec. Z rodné tvrže nás vyhnal nový pán a museli jsme prosit o přístřeší matčina bratra, sedláka Jíru. Nebyl to špatný člověk, ale strašně rád otci připomínal, že je zkrachovalý aristokrat. Když otce zabil v poli blesk, prodal strýc jeho meč a roztavil naše poslední stříbrné nádoby. Nedbaje na matčin pláč mě odvedl do kláštera. Můj život tak skočil dříve, než začal. Opat si mě tehdy vzal stranou a řekl, že ne já, ale Bůh rozhoduje, co je pro mě dobré. A že Bůh chce, abych byl mnichem.

„Panovník i Svatá Stolica od nás očekávají, že udržíme poddaný lid v klidu,“ deklamoval dál převor, čímž mě přinutil se vrátit do přítomnosti. „Nepotřebujeme, aby nám sem Řím posílal Jezuity jako do Slezska. My si naše protestanty sami přesvědčíme, aby se vrátili do lůna pravé církve! Tak, jak to nakonec udělal i tvůj otec, Jeronýme.“

Zatnul jsem zuby a zůstal zticha. Byl jsem rád, že mluví. Mohl jsem alespoň dokončit odstavec, které jsem při rychlém diktátu nestíhal. Pak odešel a nechal mě to přepsat. Slunce se začalo klonit k západu. Zapálil jsem svíčky. Nohy mě zábly, špína mezi prsty svědila. Měl jsem vztek. Od mých devíti let, co mě sem strýc odvezl, jsem se neohřál. Jenom zima nebo hlad, v horším případě obojí. Práci jsem dokončil, když zvon v kostele volal bratry k nešporám. Zbývalo, aby čistopis Drslav podepsal. Cestou z kostela jsem mu to řekl.

„Nezapomeň na svůj trest, písáři,“ ušklíbl se na mě.

„Jistě bratře převore. Hned tam budu. Jen si zaskočím na latrínu,“ řekl jsem bezelstně. Lhal jsem mu přímo do poďobané tváře, s pohledem upřeným mezi rozježené obočí.

Promeškal jsem večeri. Takže se o sebe musím postarat sám.

Spizírna je na klíč, ale ještě jsem se dokázal protáhnout oknem. Byla tam tma. Velké a těžké bochníky chleba připravené k zítřejší snídani spočívaly v polici ve vyrovnané řadě. Břicho se mi kroutilo hladem. Vytáhl jsem se na špičky a jeden bochník si vzal. Vycenil jsem zuby a uhryznul si. Tvrdá kůrka zvolna sládlá na jazyku. Ještě tříkrát jsem si ukousnul, pak jsem bochník vrátil do šteláře. Ohryzanou stranou jsem ho otočil směrem ke zdi. Přistoupil jsem k dalšímu

kousku a postup opakoval. A další. A ještě jeden. Konečně jsem měl dost. Ráno bude bratr Řehoř zase nadávat na myši.

Moc rád bych sebral celý bochník, ale to by byl mazec. Tak jsem se vlastně seznámil s Rupertem. Tehdy jsem byl v klášteře sotva rok. Drslav mě zbil řemenem, protože jsem převrhl kalamář na účetní knihu. Promeškal jsem oběd, večeři i nešpory, než jsem knihu přepsal, a pak jsem se uprostřed noci vydal na lup. Hlady mi to nemyslelo. Nenapadlo mě, že pekař má bochníky spočítané. Jeden jsem popadl a upaloval někam, kde bych se konečně najedl. Útočiště jsem našel u přístavku kovárny, kde skrze prkna prosvítalo světlo. Tam mě taky Rupert u nedojedeného bochníku načapal a svým „Ué...he...he,“ mě pořádně vyděsil. Rozcuchaný a osvětlený světlem z přístavku vypadal jako čert. V hrůze jsem mu tehdy nabídl jediné, co jsem měl. Zbytek ukradeného chleba. A on se hýkavě rozesmál... A vrhnul se mi okolo krku. Zalykal jsem se odporem, abych nevyzvracel, co jsem před tím snědl. Pak jsem poznal, kdo to je. Pitomec Rupert. Ten, co nemá rozum a neumí se sám vysmrkat. Vzpomněl jsem si na akademické debaty v refektáři na téma, zda si Pitomec Rupert umí utřít zadek, či nikoliv. No fůůůj. Nazítří při ranní mši držel opat kázání o hříchu krádeže a o plamenech pekelných. Při snídani jsem se dozvěděl, že Pitomec ukradl chleba a dostal za to nářez. Nelíbilo se mi to, ale nemělo smysl se přiznávat, protože by potrestali ještě mě tuplem. Tak jsem si řekl, že to Pitomci Rupertovi, byť smrděl jak bolavá noha, vynahradím jinak. Kdykoliv to jde, utíkám do stájí, abych ho pozdravil. Nikomu jsem o tom neřekl, protože by se mi ostatní smáli.

Rupert je sice idiot, ale má radost, když mě vidí. A můžu se s ním bavit, o čem chci. Na všechno reaguje stejně. „Uá...he...he.“

Vykradl jsem se ze spíže, smutně si povzdechl při pohledu na dolní dvůr, kde se nachází Rupertův přístavek. Mezi prkny byla tma. Asi už spí. Nemá to ten pitomec snazší? No vážně. Brzy už se oknem do spíže neprotáhnu. Vlekl jsem se zpět do skriptoria, abych si odpykal trest.

Urovnal jsem svitky do truhlice, přetřídil staré pergameny, které později oškrábu, aby se daly znovu použít. Pak ještě knihy, co si sem převor poslední dobou natahal. Ty bude lepší rovnou odnést a zařadit, jinak by řval. Naskládal jsem je do komínku a vypravil se vedle do knihovny. Svítilo se tam! Téměř jsem se přerazil o Ruperta, který na kolenou vytíral podlahu. Můj náklad se řítíl k zemi. „Za co trestají tebe?“ hekl jsem.

„Uá...he...he!“ zaskuhral Rupert a ukázal na louži kolem vědra, o které cvrnkla jedna z knih. Hrůzou jsem zatajil dech. Kdyby spadla do vody... Rychle jsem začal knihy sbírat. Pitomec se mi jal pomáhat. Tehdy jsem nad tím tak neuvažoval, ale vlastně se choval docela chytře. Dva ze svazků navlhly. Začal jsem jimi horečnatě listovat v bláhové naději, že je vysuším. Hlavou mi zněla poučení bratra Quida, že vlhké knihy plesniví. První kniha pojednávala o pěstování hrachu, bobu a dalších plodinách, ale ta druhá, sladký Ježíši, byla plná vyobrazení tvorů natolik roztodivných, až z toho lezly oči z důlků.

Měli pařáty s drápy, ostré zobany nebo tlamy plné velkých zubů, na tělech šupiny, na hlavách rohy. Srdce mi bušilo, ruce se mi chvěly, vyschlo mi v krku, když jsem vyluštil latinský popis: *diabolus*.

„Uá...ha...ha.“ Téměř jsem se leknutím počůral, jak mě Rupert vyrušil. Rychle jsem divnou knihu zavřel a zaběhl dozadu mezi šteláře, abych ji zařadil podle číslice vyražené na hřbetě. Už jsem byl na odchodu, když mě Rupert chňapl za rukáv. Co pořád chce? Přiložil si prst na rozpraskané rty a sfouknul svíčku. Teprve tehdy jsem uslyšel kroky a hlasy ze skriptoria.

Jeden hlas patřil opatovi a ten druhý převorovi. Vypadalo to, že se hádají. Kdyby mě přistihli, že je z knihovny poslouchám, ten nářez by stál za to.

Kroky se přibližovaly ke dveřím. Vrznutí. Zatajil jsem dech. Byli jsme s Rupertem ukrytí ve tmě mezi policemi, ale měl jsem pocit, že moje srdce tluče jako kovádlina.

„Myslel jsem, že něco slyším, ale nikdo tu není,“ řekl nevrle opat.

Kroky se vzdálily, vrzla židle. „Se sloupem kazatelny se někdo pokoušel hýbat,“ řekl opat. „Vysvětli mi, Drslave, jak to možné, když jediný, koho v kostele po mši viděli, jsi byl ty a ten pitomec.“

„Byl jsem si do zakristie pro svíčky,“ řekl trucovitě převor. „Ale kazatelny jsem se ani nedotkl. Možná se ti to jen zdálo, otče opate.“

„Nezdálo,“ odsekl jeho nadřízený. „Natahuji mezi kameny žíni, braře. Víím, jak špatný máš zrak, tudíž mám záruku, že ty ji nenajdeš. Byla přetržená. Takže mám naprostou jistotu, že se někdo pokoušel dnes večer po mši proniknout do krypty.“

„Pitomec Rupert byl v kostele taky,“ řekl rozhořčeně převor. „Drhnul podlahu. Mohl tu žíni přetrhnout čistě náhodně!“

„Možná,“ řekl upjatě opat. „Nevím, kdo to byl, a co ho nakonec odradilo. Ale varuji tě, jako jsem to dělal už dvakrát, abys do krypty nechodil. Dal jsem tam dolů pasti.“

„Tvá nedůvěra mě uráží!“ rozhořčil se Drslav. „Já to nebyl! Jsem stejně horlivý syn katolické církve jako ty, otče! Ostatně, stále nechápu, proč mi nechceš dovolit tomu stvoření, ryze ze studijních důvodů, položit několik otázek! Proč o mně pochybuješ?“

„Protože to tak moc chceš, Drslave,“ řekl opat mírně, ale v jeho hlase zazněl zlověstný tón. „Já přece vím, proč tě sem poslali.“

„Nic mi neprokázali!“ zasyčel převor.

„Dá se to do jisté míry chápat.“ zamručel opat. „Jako inkvizitor jsi byl pod velkým tlakem. Ale stačilo by, kdybys ty zabavené předměty u sebe nedržel déle, než bylo nezbytné. Měl jsi vědět, že kdo si hraje s ohněm, dříve či později se spálí. Biskup mě před tvými sklony varoval a já ohlídám, aby se to neopakovalo. Také jsem ti už několikrát opakoval, abys dohlédl, aby nikdo nevynášel knihy z knihovny. Včera mi Trevor přinesl ten skandální muslimanský kodex o služebných běsech. Prý se povaloval v holubníku!“

„Netuším, kdo ty knihy vynáší, otče opate,“ zamumlal převor.

„Co tvůj písář?“

Schoulený mezi šteláři cítil jsem srdce až v krku. Jednou jsem z knihovny odnesl anatomický atlas, abych se na obrázky podíval venku na světle. Ještě téhož dne jsem tu knihu pořádaně vrátil.

„Ten hloupý kluk? Na to by neměl odvalu,“ zamručel převor. „Ale vyšetřím to, otče. Spolehni se.“

„Doufám, Drslave, že se stejným odhodláním se budeš vyhýbat pokušení krypty.“

„Ach otče! Kdybys mi dovolil, abych se na toho tvora jen podíval, všechno, co mě užírá, by bylo vyléčeno!“

„Co přesně tě užírá, bratře? Zvědavost? Pochybnosti?“ zasyčel opat. „Hodláš se přesvědčovat o existenci Boží tím, že se ujistíš o existenci ďábla? Zklamal jsi mě, Drslave! Pokání na tebe. Půst a žíněnou košili. A už nikdy se nepokoušej mě tam dolů sledovat. Nechej kryptu na pokoji.“

Té noci jsem se už do postele nedostal. Ani nepamatuju, kde jsem se poflakoval, než jsem se vzpamatoval v kostelní lavici na ranní mši. Ještě několik dní jsem chodil jako ve snách, protože jsem si nedokázal vyložit, co si o tom všem mám myslet. Rozhovor mezi převorem a opatem mi zněl v uších jako kolovrátek. V kryptě NĚCO je. Je možné, že tam opat drží samotného ďábla?

O šest let později (prosinec, léta Páně 1631)

Zvon na zvonici se divoce rozklinkal.

„Zavřete bránu! Sasové jedou!“

Vyběhl jsem ze skriptoria do patra, abych se z okna dormitáře podíval. Bratři právě zavírali bránu na petlici. Vojáci přijížděli od řeky. Bylo jich tak na dva tucty. Možná, že to nebude tak horké. Náš

opat spoléhal, že Jan Jiří Saský kapitulační smlouvu s Ferdinandem dodrží, a kláštery nechá na pokoji. Zatím to tak vypadalo. Už tři měsíce v Praze opět vládli protestanti. Ale katolíci z úřadů vyhánění nebyli. Dokonce ani navrátivším se emigrantům, kteří založili nové direktorium, nebylo povoleno ujmout se vlády. Jan Jiří Saský si to nechtěl s císařem dopředu rozházet, ale bylo jasné, že tyto poměry dlouho nevydrží.

Konečně se vojáci přiblížili natolik, že jsem rozeznal detaily výzbroje. V paprscích zimního slunce se jejich hrudní pancíře leskly. Viděl jsem pažby mušket čnicí ze sedel. Podle způsobu, jak chaoticky byli seřazení, podle různobarevných pláštíků, jsem došel k závěru, že to nejsou Sasové, ale marodéři. Hned jsem viděl, že na obranu je pozdě. Protože celý týden silně sněžilo a mrzlo, břevno, kterým se zpevňovala křídla brány proti vyrazení beranidlem, leželo pod hromadou sněhu a ledu. Než by ho stačili vyprostit, bude ta čeládka ve dvoře.

Upaloval jsem do opatovy pracovny. Právě si přehazoval přes ramena plášť. „Poslal jsem holuba do města, aby nám přispěli na pomoc,“ řekl hned, jak mě viděl. „Do té doby si musíme poradit sami. Drslav se postaral o relikviář Svaté Inocencie. Ty, Jeronýme, ochrániš úřední listiny,“ přikázal mi.

Otřeseně jsem přikývl. Při pomyslení, jaká zodpovědnost je na mě nakládána, jsem se roztrásl.

„Seber, co můžeš a všechno ukryj v kryptě,“ instruoval mě opat. „Kazatelna má u paty sloupu rýhu, v ní je páčka. Zatlač na ni. Sloup se posune a tím si otevřeš vchod. Nezapomeň za sebou zavřít a vezmi

si světlo.“ Opat se chopil mého předloktí. Ruka s dlouhými štíhlými prsty se křečovitě sevřela kolem mé paže. „Zůstaň pod kazatelnou a do krypty nechoď. Chodby dál jsou zavalené.“

„A vy, otče?“ Poslední dobou opat postonával, a ani dnes nevypadal moc dobře. Táhl mu ostatně na osmdesátku.

Opat se chytil za hrudník, jako kdyby ho tam něco zabořilo, a pokřičoval se. „Pokusím se ochránit bratry.“

Buch.

Buch.

Buch.

Pobíhal jsem po skriptoriu, otevíral truhlice, sbíral listiny z polic. Zaprášené potrhané archy pergamenu, i stočené dobře uchovávané svitky jsem házel do pytle. Věděl jsem, že petlice na bráně dlouho nevydrží.

Buch.

Buch.

Buch.

Tupé nárazy beranidla mě přiváděly k nepřičetnosti. Další zběsilé údery vydávalo mé srdce. Horký dech se v mrazivém vzduchu srážel do obláček páry. Kutna na zpoceném těle nepříjemně svědila. Už brzy bránu prolomí. Jestli budu ještě tu, pomozte mi všichni Svatí!

Buch.

Buch.